

Motion till riksdagen 2021/22:2565

av **Magnus Persson m.fl. (SD)**

Arbetsmarknad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en obligatorisk, skattefinansierad och allmän arbetslöshetsförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja taket för ersättning vid arbetslöshet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka undantagen i turordningsreglerna i LAS och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa behovsprövad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa lärlingsanställningar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga det arbetsmarknadspolitiska programmet Stöd till start av näringsverksamhet från sex månader till tolv månader och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla subventionerade anställningar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för ett nytt system för omställning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna det nationella självbestämmandet gällande arbetsmarknadsfrågor och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Både antalet arbetslösa och långtidsarbetslösa har ökat i spåren av pandemin. Det är av största vikt att pressa tillbaka långtidsarbetslösheten. Det gör vi genom att både minska anställningskostnaderna för arbetsgivarna, samtidigt som vi möjliggör utbildnings-

insatser och ställer krav på att de arbetssökande ska göra sig anställningsbara. Konstgjorda lösningar, såsom subventionerade anställningar, skjuter bara problematiken på framtiden, eftersom tiden i subventionen inte rustar individen för den reguljära arbetsmarknaden. Det går att utröna av den statistisk som finns på området där det i övervägande andel fall är så att när subventionen upphör, då upphör även anställningen.

Arbetsförmedlingen

Sverigedemokraterna har under långt tid velat se en utveckling där matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare öppnas upp för privata aktörer. Därför ställde vi oss också bakom reformeringen av Arbetsförmedlingen. Vi står fortfarande bakom reformeringen men vi ser ett behov av att skärpa kontrollen av de privata aktörerna. Det är också av största vikt att inte lämna landsbygden utanför detta. Möjligheten till utökat utbud av stödmöjligheter ska inte enbart vara en möjlighet för arbetssökande i storstadsregionerna.

Arbetslöshetsförsäkringen

Sverigedemokraterna har under flera år lyft fram fördelarna med en förstatligad arbetslöshetsförsäkring. Pandemin har tydliggjort flera brister i nuvarande system. Förutom att ett stort antal arbetssökande lämnas helt utan ersättning, visar det sig att handläggningstiderna är exceptionellt långa. Detta kan leda till att arbetssökande lämnas utan den ersättning de har rätt till.

Att välfärdens skyddsnät ska ge ekonomisk trygghet vid arbetslöshet bör vara lika självklart som att staten står för ekonomisk trygghet vid sjukdom. För att uppnå detta måste arbetslöshetsförsäkringen förstatligas och göras obligatorisk. På så sätt kommer arbetslöshetsförsäkringen till fullo att ingå i statens övergripande välfärdsåtagande och ett större antal löntagare kommer att kunna ta del av försäkringen vid arbetslöshet.

Höjd ersättning vid arbetslöshet

För att ytterligare stärka den ekonomiska tryggheten för löntagarna, anser vi att taket i arbetslöshetsförsäkringens inkomstrelaterade ersättning bör höjas i förhållande till dagens ersättningsnivå. Förslaget är att höja takbeloppet för de första hundra dagarna i arbetslöshetsförsäkringen, från dagens 910 till 1 200 kronor per dag. Ökad ekonomisk trygghet ger människor möjlighet att fokusera på arbetssökandet istället för att oroa sig över sin vardagsekonomi.

Utökade undantag i turordningsreglerna

Ett positivt företagsklimat är avgörande för att kunna nystarta landet efter pandemin. Gynnsamma regelverk för medelstora och små företag är av största vikt, eftersom det är inom småföretagen som de nya jobben skapas. Det är också småföretagen som är mest

konjunktürkänsliga och det är nödvändigt att stärka deras konkurrenskraft. Enligt dagens regelverk kan företag undanta två anställda från turordningsreglerna i samband med avskedande. Vi ser ett behov av att utöka undantagen i turordningsreglerna till fem anställda för små företag med upp till tio anställda. Denna förändring skulle möjliggöra för mindre företag att behålla spetskompetens vid konjunkturedgångar och därmed också öka sin konkurrenskraft när konjunkturen vänder.

Behovsprövad arbetskraftsinvandring

En allt vanligare anledning för människor att periodvis flytta till ett annat land är för att arbeta. Även om Sverigedemokraterna menar att varje arbetsmarknad bör sträva efter en långsiktig balans är vi öppna för möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft. Därtill finns, särskilt inom vissa branscher med snabb och avancerad teknikutveckling, ett värde i fruktsamma utbyten av kompetens och erfarenheter, åtminstone tillfälligtvis.

En hållbar politik på området måste dock bygga på balanserade avvägningar, där såväl den enskildes villkor som arbetsmarknadens stabilitet tas i beaktande. I en värld med stora skillnader avseende såväl generella möjligheter till välfärd som villkor på arbetsmarknaden, är det lätt att alltför svaga regleringar avseende arbetskraftsinvandring riskerar både den enskilde arbetstagarens trygghet och hela arbetsmarknadens struktur. Sverige, svenska arbetstagare och svenska intressen måste sättas först.

Sverigedemokraternas politik för arbetskraftsinvandring utgår från tre principer: Det ska finnas ett verkligt behov av arbetskraftsinvandringen, arbetskraften ska vara högkvalificerad, och den ska uppfylla en rad krav som garanterar att Sveriges bästa står i centrum.

Den svenska ekonomin är en av världens mest avancerade, med hög konkurrenskraft, höga kompetenskrav och hög utbildningsnivå. År för år har utrymmet på arbetsmarknaden för personer med låga kvalifikationer minskat, särskilt om de dessutom saknar kunskaper i svenska språket eller om svensk kultur. Detta syns tydligt i arbetslöshetsstatistiken i Sverige, eftersom de flesta arbetslösa, i synnerhet de långtidsarbetslösa, är lågutbildade invandrare. Samtidigt går svensk ekonomi obönhörligen mot mer automatisering, högre utbildningskrav och färre arbetstillfällen för lågutbildade. I ett sådant läge är det, enligt Sverigedemokraterna, fullkomligt orimligt att godta anställningar inom lågkvalificerade yrken som skäl för uppehålls- och arbetstillstånd. Trots detta är uppmot hälften av den arbetskraftsinvandring som sker till Sverige alltjämt av detta slag. Detta leder i praktiken till en undanträngningseffekt, där personer i Sverige, som hade kunnat ta anställningen, istället blir utkonkurrerade av invandrare som är villiga att arbeta för sämre villkor. Så får det inte gå till. Sverigedemokraterna föreslår därför en återgång till det system för myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning som fanns i Sverige före år 2008. Utöver att fokusera på frågan om huruvida det råder brist inom ett visst yrke eller inte, ska ett särskilt villkor vara just att yrket är högkvalificerat. Arbetstillstånd ska alltså inte längre beviljas, så till vida yrket som det råder brist inom inte också är högkvalificerat.

Sverigedemokraternas kravställning, kopplat till arbetskraftsinvandring, beskrivs mer utförligt i partiets kommittémotion Arbetskraftsinvandring.

Lärlingsanställningar

Möjligheten att införa en form av lärlingsanställningar ska utredas. Internationellt finns flera olika varianter av framgångsrika former för detta. Möjligheten att skapa en svensk modell för sådana anställningar behöver ses över utifrån de förutsättningar som finns på den svenska arbetsmarknaden. Detta är extra angeläget med tanke på den höga arbetslösheten som har uppstått till följd av pandemin, särskilt bland ungdomar. Detta ska ske tillsammans med arbetsmarknadens parter. Utgångspunkten är att de som deltar i denna insats ska kunna kombinera gymnasiestudier med möjligheten att lära sig ett yrke på plats hos en arbetsgivare. En lärlingsanställning ska inte begränsas till någon specifik kategori av arbetsökande, utan ska styras av behov. Lärlingarnas ersättningar ska bestå av en viss procentsats av den av parterna överenskomna ingångslönen inom respektive bransch.

Stöd till start av näringsverksamhet

En stor andel av de som beviljas stöd av Arbetsförmedlingen för att kunna starta ett eget företag, startar också företag som de kan livnära sig på. Till och med under pandemin 2020 låg utfallet på 68 procent. Under vanliga år brukar siffran hamna på över 80 procent. Det är således ett framgångsrikt arbetsmarknadspolitiskt program. Trots programmets goda resultat finns det vissa begränsningar som behöver åtgärdas för att få ett än bättre resultat, samt locka fler att ta steget att bli egna företagare. Vi vill uppmantra till eget företagande, inte minst i spåren av covid-19.

Stödet ges idag i sex månader. Det vore lämpligare om arbetsökande kunde erhålla stödet i 12 månader, eftersom det kan ta tid att få igång en fungerande verksamhet. Därför är det önskvärt att regeringen ser över möjligheterna till en sådan förlängning.

Avveckla subventionerade anställningar och andra insatser och program med bristfälliga resultat

Svensk arbetsmarknadspolitik ska präglas av kvalitet, höga resultat och effektivitet. Det ska gå att påvisa kvantifierbara resultat i form av reguljära anställningar. Hade detta kunnat påvisas, hade det motiverat de årliga miljardbelopp som Arbetsförmedlingen förfogar över. Idag tillåts insatser fortgå trots att de brister i både kvalitet och resultat. De olika varianterna av subventionerade anställningar utmynnar alldeles för sällan i reguljära anställningar. Det finns även andra insatser och program som har allvarliga brister.

Subventionerade anställningar och andra insatser och program som enbart leder till ytterligare kostsamma åtgärder är inte önskvärda, vare sig för individen eller för samhället. Därav är det nödvändigt att avveckla subventionerade anställningar och andra insatser och program med låga resultat eller som inte leder till reguljära anställningar. Ovanstående avser dock inte subventionerade anställningar, insatser, åtgärder och program som riktar sig till personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Förbättrade möjligheter till omställning

På dagens snabbt föränderliga arbetsmarknad behövs ett bättre stöd för löntagare som väljer att skola om sig för att fortsätta att vara gångbara, eller som vill öka sin anställningsbarhet på arbetsmarknaden. Det är viktigt att det finns goda möjligheter för yrkesverksamma vuxna att kunna skola om sig. Behovet av omskolning kommer med största sannolikhet också att öka i spåren av covid-19. Arbetsförmedlingen och övriga aktörer inom arbetsmarknadspolitiken har till stor del förlorat sin omställande kraft. Dessutom är det reguljära utbildningssystemet, inklusive studiefinansieringen, inte anpassat till yrkesverksamma vuxna. För att möjliggöra för denna grupp att delta i utbildning i omställningssyfte, behövs fler möjligheter till kortare utbildningsinsatser och påbyggnadsutbildningar. Det behövs också nya möjligheter till studiefinansiering, där ersättningen är på en sådan nivå att studier blir möjliga för en redan yrkesverksam vuxen. Utifrån detta behöver förutsättningarna för ett nytt system som ökar incitamenten och möjligheterna till omställning för yrkesverksamma vuxna utredas. Det vore gynnsamt för både samhälle och individ.

Arbetsmarknaden och EU

Sverigedemokraterna värderar samarbete över nationsgränser och ser positivt på dialog med andra stater i olika former. I dagens globaliserade värld är det avgörande att kunna föra dialog inom Europas gränser. Där har EU en viktig roll att spela. Dock är det viktigt för alla nationer att bevara självbestämmandet och den nationella suveräniteten. Detta gäller inte minst inom det arbetsmarknadspolitiska området. I dag finns det politiska partier som arbetar för att EU ska få mer inflytande på svensk arbetsmarknad, vilket riskerar att sätta svensk arbetsmarknadskultur i gungning. Detta är något som Sverigedemokraterna kraftigt vänder sig emot. Den svenska modellen har fungerat som ett gott exempel runt om i världen, och bygger på att parterna kommer överens om vilka regler som ska gälla på arbetsmarknaden. Denna modell har historiskt tjänat oss väl. Genom EU:s förslag, inom ramen för den sociala pelaren, riskerar nya riktlinjer att på sikt bli tvingande. Genom den sociala pelaren utmanas långsamt vår egen rätt att avgöra vilka regler som ska gälla på den svenska arbetsmarknaden. Sverigedemokraterna är det enda parti som fullt ut värnar om Sveriges självbestämmande och suveränitet.

Magnus Persson (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Ludvig Aspling (SD)

Alexander Christiansson (SD)